

Βασικές γνώσεις πολιτικής προστασίας

Βασικές Γνώσεις Πρώτων Βοηθειών

Φανή Υφαντή

MSc, Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας,
ΠΑΜΑΚ, ΕΚΠ (Συνεχούς Εκπαίδευση)

Εκπαιδύτρια Ενηλίκων ΕΟΠΠΕΠ

ΤΕ Νοσηλευτικής

Ενότητες:

- Εκτίμηση / Αντιμετώπιση τραυματία
- Έλεγχος Αιμορραγίας
- Έγκαυμα
- Μαζικές καταστροφές: βασικές αρχές διαλογής

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΛΥΤΡΑΥΜΑΤΙΑ ΚΑΤΑ ABCDE

Εκτίμηση τραυματία κατά ABCDE

Σενάριο 1

52χρονος άντρας, έχασε την ισορροπία του κατεβαίνοντας βιαστικά από τις σκάλες του σπιτιού του, την ώρα που γινόταν σεισμός.

Είναι ξύπνιος (ανοιχτά μάτια), επικοινωνεί, πονάει στον αστράγαλο ΔΕ στο θώρακα ΑΡ και στην κοιλιακή χώρα κατά την κίνηση. Δέρμα ωχρο με εφίδρωση, κυάνωση σε χείλη και νύχια, ανοιχτό κάταγμα ΔΕ κάτω άκρου με μικρή αιμορραγία, ερυθρότητα ΑΡ στον θώρακα, μώλωπες κοιλιακής χώρας, θλαστικό κεφαλής 2cm στο μέτωπο.

- α) Εκτιμήστε τον τραυματία κατά ABCDE
- β) Η κατάσταση του τραυματία είναι απειλητική για την ζωή του ;

Εκτίμηση τραυματία

- **A. Airway (αεραγωγός)** : Διατήρηση του αεραγωγού με προστασία της Αυχενικής Μοίρας της Σπονδυλικής Στήλης (**ΑΜΣΣ**).
- **B. Breathing (αναπνοή)** : Έλεγχος της αναπνοής και του αερισμού των πνευμόνων.
- **C. Circulation (κυκλοφορία)** : Έλεγχος της κυκλοφορίας και της αιμορραγίας.
- **D. Disability (Κ.Ν.Σ)** : Έλεγχος της νευρολογικής κατάστασης.
- **E. Exposure/ Enviromental control (Έκθεση)** : Αφαίρεση ενδυμάτων και πρόληψη της υποθερμίας & Pain (πόνος) : έλεγχος του πόνου.

Δεν χρειάζεται κανένα μηχανικό μέσο παρά μόνο τα χέρια του διασώστη

Έκταση της κεφαλής και
ανύψωση της κάτω γνάθου
(head tilt - chin lift)

Έκταση της κεφαλής και ώθηση
του πώγωνα
(head tilt - jaw thrust)

Ώθηση ου πώγωνα (jaw thrust)

Ώθηση του πώγωνα με
ταυτόχρονη ακινητοποίηση της
κεφαλής με τα χέρια
(trauma jaw thrust)

Ανύψωση της κάτω γνάθου με
ταυτόχρονη ακινητοποίηση της
κεφαλής με τα χέρια
(trauma chin lift)

Εκτίμηση τραυματία

Διαχείριση Αεραγωγού/Ακινητοποίηση ΑΜΣΣ

Εκτίμηση τραυματία Διαχείριση Αεραγωγού

Ρινοφαρυγγικός αεραγωγός

Στοματοφαρυγγικός αεραγωγός

Εκτίμηση τραυματία Ρυθμός αερισμού (αναπνοές/λεπτό)

Αργός (<12)	Υποβοήθηση ή πλήρη αερισμό
Φυσιολογικός (12-20)	Παρακολούθηση. Ενδεχόμενη χορήγηση, συμπληρωματική, οξυγόνου
Πολύ γρήγορος (20-30)	Χορήγηση οξυγόνου
Αφύσικα γρήγορος (>30)	Υποβοηθούμενος αερισμός

Εκτίμηση τραυματία Αρτηριακή Πίεση

□ Η αρτηριακή πίεση είναι η δύναμη που ασκεί το αίμα στις αρτηρίες, καθώς αντλείται σε όλο το σώμα.

Υπάρχουν δύο "είδη" (τιμές) της αρτηριακής πίεσης:

- Συστολική πίεση – η πίεση που ασκεί το αίμα στις αρτηρίες, όταν χτυπά η καρδιά
- Διαστολική πίεση – η πίεση που ασκεί το αίμα στις αρτηρίες, όταν η καρδιά χαλαρώνει ανάμεσα στους χτύπους.

□ Η ιδανική τιμή της αρτηριακής πίεσης είναι συστολική πίεση 120 mmHg και διαστολική πίεση 80 mmHg, άρα 120/80 mmHg.

Ωστόσο, η πίεση εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η ηλικία και το οικογενειακό ιστορικό

Εκτίμηση τραυματία Σφυγμός

Σφυγμός: Με κάθε συστολή η αριστερή κοιλία εξωθεί μια ποσότητα αίματος στην αορτή και στη συνέχεια στο αρτηριακό δίκτυο.

- ❑ Απουσία σφυγμού (Αψηλάφητος κερκιδικός σφυγμός, κατά κανόνα, σημαίνει σοβαρή υποογκαιμία)
- ❑ Ποιότητα σφυγμού (ζωηρός , ισχνός)
- ❑ Ρυθμός σφυγμού (βραδυκαρδία , ταχυκαρδία , απουσία σφυγμού -Σφυγμός νηματοειδής και ταχύς, σημαίνει καταπληξία)

Οι φυσιολογικές τιμές σφύξεων στον ενήλικα είναι 60-100 σφύξεις ανά λεπτό.

Τύποι της καταπληξίας

Ελάττωση του συνολικού όγκου κυκλοφορούντος αίματος

- **Υποογκαιμική**: ανεπάρκεια κυκλοφορούντος **ΟΓΚΟΥ** αίματος
- **Καρδιογενής**: ανεπάρκεια της καρδιάς ως **ΑΝΤΛΙΑΣ**
- **Κατανομής (Distributive)**: ανεπάρκεια **ΑΓΓΕΙΑΚΟΥ** δικτύου
  - **Νευρογενής**: νευρικές μεταβολές του τόνου των λείων μυών των αγγείων
  - **Αναφυλακτική**: ανοσολογικές διεργασίες ή αλλεργικές αντιδράσεις
  - **Σηπτική**: συστηματική φλεγμονώδης απάντηση σε μικροοργανισμούς και/ή κατεστραμμένους ιστούς

Εκτίμηση τραυματία Αιμορραγικό shock

Ενδείξεις	Υποογκαιμικό	Νευρογενές	Σηπτικό
Θερμοκρασία δέρματος	Ψυχρό, κολλώδες	Θερμό, στεγνό	Ψυχρό, κολλώδες
Απόχρωση δέρματος	Χλωμό, κυανό	Ροδαλό	Χλωμό
Πίεση αιμ.	Πέφτει	Πέφτει	Πέφτει
Επίπεδο Συνείδ.	Διαφοροποιημένο	Διαυγές	Διαφοροποιημένο
Χρόνος επαναπλ. Τριχ.	Αργός	Φυσιολογικός	Αργός

Εκτίμηση τραυματία Κατηγορίες αιμορραγικού shock

	κατ.1	κατ.2	κατ.3	κατ. 4
Απώλεια αίματος	<750ml	750-1500ml	1500-2000m	>2000ml
Καρδιακός ρυθμός	φυσιολ.	>100	>120	>140
Αναπνευστικός ρυθμός	φυσιολ.	20-30	30-40	>35
Συστολική πίεση	φυσιολ.	φυσιολ.	Χαμηλή	Πολύ χαμηλή
Παροχή ούρων	φυσιολ.	20-30	5-15	Ελάχιστη

Εκτίμηση τραυματία Αιμορραγικό shock

	Αντισταθμιζόμενο	μη αντισταθμιζόμενο
Σφυγμός	αυξημένος, ταχυκαρδία	αξιοσημείωτη ταχυκαρδία, βαρδυκαρδία
Δέρμα	λευκό, κρύο, υγρό	λευκό, κρύο. Κέρινο
Αρτηριακή πίεση	σε φυσιολ. επίπεδα	χαμηλή
Επίπεδο συνείδησης	ανεπηρέαστο	αλλοιωμένο, αποπροσανατολισμός, κώμα

Εκτίμηση τραυματία Εσωτερική αιμορραγία που σχετίζεται με τα κατάγματα

Πλευρό	125 (ml)
Κερκίδα και ωλένη	250-500
Βραχιόνιο	500-750
Κνήμη και περόνη	500-1000
Μηριαίο	1000-2000
Πύελος	1000- ακατάσχετη

Εκτίμηση τραυματία

□ Αντοχή των οργάνων στην ισχαιμία

όργανο	Χρόνος αντοχής στην ισχαιμία
Καρδιά, Εγκέφαλος πνεύμονες	4-6 λεπτά
Νεφροί, ήπαρ Γαστρεντερικός σωλήνας	45-90 λεπτά
Μύες, οστά δέρμα	4-6 ώρες

A) Κλίμακα Γλασκώβης σε ενήλικες:

I) Άνοιγμα ματιών:

- αυθόρμητα (4),
- σε προφορικά παραγγέλματα (3),
- στον πόνο (2),
- καμία αντίδραση (1).

II) Προφορική απάντηση:

- προσανατολισμένη (5),
- συγκεχυμένη (4),
- απρόσφορη ομιλία – λέξεις, μονοσύλλαβη (3),
- ακατανόητοι ήχοι, ακατάληπτη ομιλία (2),
- καμία αντίδραση (1).

III) Κινητική αντίδραση:

- Υπακούει σε εντολές (6),
- εντοπίζει επώδυνα ερεθίσματα (5),
- αποσύρει – αδύναμη κάμψη σε επώδυνα ερεθίσματα (4),
- ανώμαλη κάμψη σε επώδυνα ερεθίσματα (3),
- ανώμαλη έκταση σε επώδυνα ερεθίσματα ,απεγκεφαλισμός (2),
- καμία αντίδραση (1).
- Ελάχιστη βαθμολογία: 3, μέγιστη: 15, κώμα σε σκορ <8 και εγκεφαλικός θάνατος σε σκορ 3.
- Υποστήριξη (ΜΕΘ) χρειάζεται σε σκορ 7 – 9.

Εκτίμηση τραυματία κατά ABCDE

Λύση σεναρίου (1) από ομάδες εκπαιδευόμενων

- A) Εκτιμήστε τον τραυματία κατά ABCDE
- B) Η κατάσταση του τραυματία είναι απειλητική για την ζωή του?
  - ❖ Συζήτηση
  - ❖ Συμπεράσματα
    - ❖ Σύνοψη

αντιμετώπιση τραύματος

ασφάλεια

166 | 112

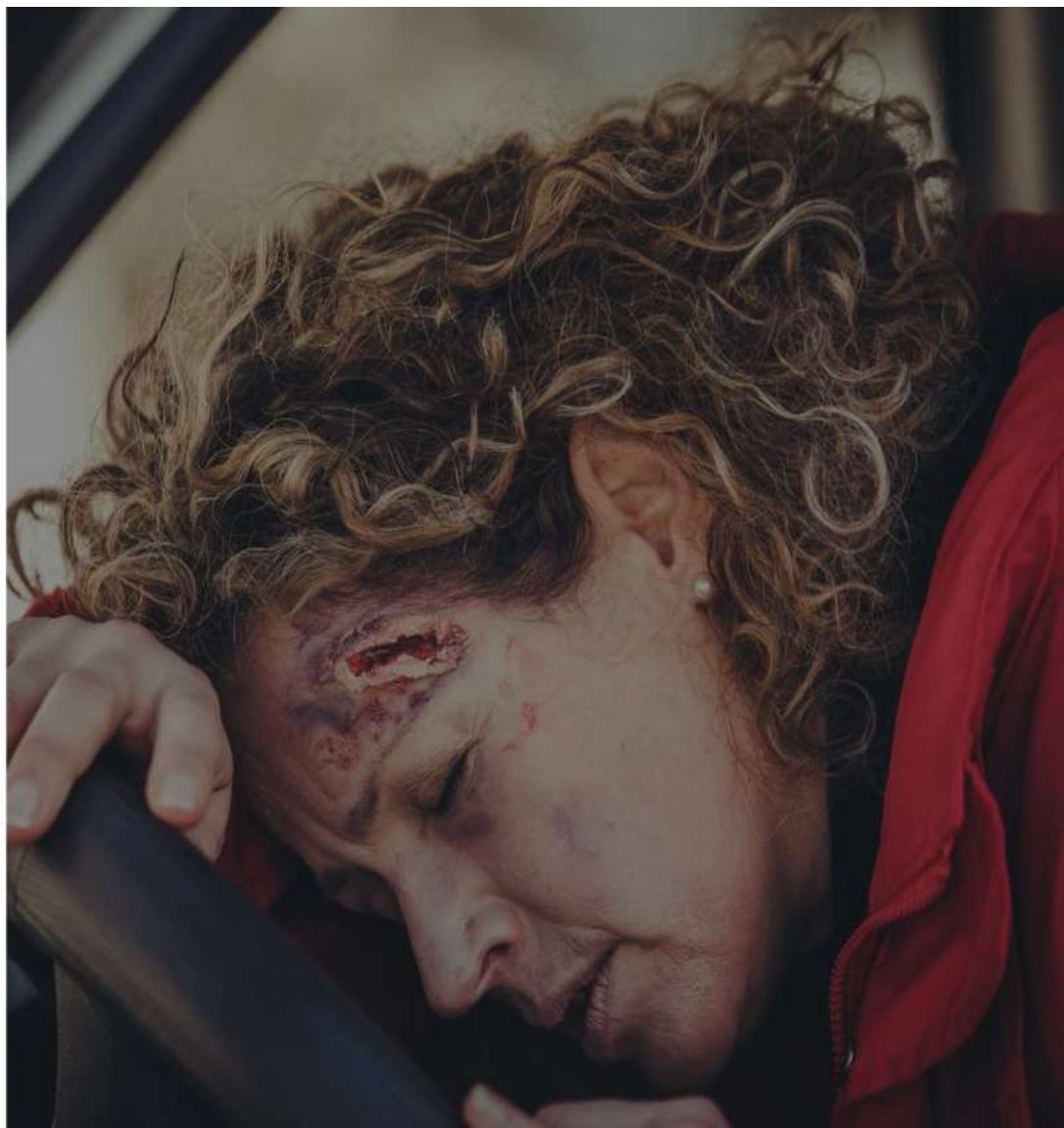
μετακίνηση

υποθερμία

αιμορραγία

SAVE A LIFE

- **Στόχος είναι:**
  - Η άμεση αντιμετώπιση της αιμορραγίας
  - Η αναγνώριση της επικίνδυνης για τη ζωή, αιμορραγίας

Αρχές άμεσης αντιμετώπισης

- Βεβαιωθείτε ότι είστε ασφαλείς
- Το **ABC** της αιμορραγίας
  - A** – Alert – καλέστε 112 ή 166
  - B** – Bleeding – εντοπίστε το σημείο αιμορραγίας
  - C** – Compress – εφαρμόστε πίεση για να σταματήσετε την αιμορραγία

ABC της αιμορραγίας

A • Alert (καλέστε βοήθεια)

- Καλέστε 112 ή 166
- Ζητήστε από κάποιον να το καλέσει

Η κλήση ενεργοποιεί το ΕΚΑΒ για να έρθει το γρηγορότερο

ABC της αιμορραγίας

B • Bleeding (αιμορραγία)

Εντοπίστε το σημείο αιμορραγίας

•Ανοίξτε ή αφαιρέστε τα ρούχα

Ψάξτε για «επικίνδυνη για τη ζωή» αιμορραγία

B • Bleeding (αιμορραγία)

Εντοπίστε το σημείο αιμορραγίας

- **Ανοίξτε ή αφαιρέστε τα ρούχα**

Ψάξτε για «επικίνδυνη για τη ζωή» αιμορραγία

- **Αίμα που αναβλύζει από την πληγή**

- **Αίμα που δεν σταματάει να βγαίνει από την πληγή**

- **Αίμα που λιμνάζει στο έδαφος**

- **Ρούχα ποτισμένα με αίμα**

- **Επίδεσμοι ποτισμένοι με αίμα**

- **Ακρωτηριασμός ή μερική απώλεια άνω ή κάτω άκρου**

- **Αιμορραγία σε άτομο που είναι σε σύγχυση ή διεγερτικός**

ABC της αιμορραγίας

C • Compression: Σταματήστε την αιμορραγία

Άμεση πίεση

- Με τα δάχτυλα ή το χέρι
  - Αν μπορείτε βάλτε και τα δυο χέρια
  - Η άμεση πίεση σταματάει ακόμα και μεγάλες αιμορραγίες
- Μην σταματάτε την πίεση
- Ο έλεγχος της αιμορραγίας απαιτεί μεγάλη και συνεχή πίεση μέχρι να αναλάβουν οι επαγγελματίες υγείας

ABC της αιμορραγίας

C • Compression: Σταματήστε την αιμορραγία

Άμεση πίεση

- Εφαρμόστε συνεχή πίεση με τα δυο χέρια επάνω στο σημείο που αιμορραγεί
- Μην σταματάτε την πίεση μέχρι να αναλάβουν οι επαγγελματίες υγείας

Photo courtesy of Adam Wehrle, NREMT-P.

ABC της αιμορραγίας

C • Compression: Σταματήστε την αιμορραγία

Τουρνικέ

- Είναι μια κατασκευή που σταματάει τη ροή του αίματος
- Αν το βάλουμε σωστά, το τουρνικέ θα κόψει την κυκλοφορία αίματος στο άκρο και στο τραύμα
- Μειώνοντας τη ροή του αίματος θα αποτρέψουμε το σοκ και τον θάνατο
- Δεν προκαλεί ακρωτηριασμό αν αφαιρεθεί στη θέση του λιγότερο από δυο ώρες

Photo courtesy of Norman McSwain, MD, FACS, NREMT-P.

ABC της αιμορραγίας

C • Compression: Σταματήστε την αιμορραγία

Επιπωματισμός τραύματος

- Εφαρμόστε άμεση πίεση πάνω στο γεμισμένο τραύμα μέχρι να έρθουν οι επαγγελματίες υγείας
- Αν το γέμισμα δεν σταματήσει την αιμορραγία, βάλτε δεύτερο πακέτο με γάζες από πάνω και ξαναπιέστε με περισσότερη δύναμη

© Jones & Bartlett Learning. Photographed by Darren Stahlman.

Ανακεφαλαίωση

- Ελέγξτε την ασφάλειά σας / φορέστε γάντια
- Κάντε το **ABC της αιμορραγίας**
- **A** – Alert – καλέστε το 166/112
- **B** – Bleeding – βρείτε το σημείο της αιμορραγίας
- **C** – Compress – πιέστε για να σταματήσει:
  1. Καλύψτε το τραύμα με καθαρό πανί και εφαρμόζοντας άμεση πίεση πάνω στο τραύμα και με τα δυο χέρια
  2. Χρησιμοποιήστε τουρνικέ
  3. Με γάζες ή καθαρό πανί (επιπωματισμός) εφαρμόστε άμεση πίεση με τα δυο χέρια

Έλεγχος Αιμορραγίας

- Πρακτική άσκηση

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

- **Στόχοι :**
  - Η περιγραφή των αρχών της αρχικής εκτίμησης και αντιμετώπισης των εγκαυματικών κακώσεων.
  - Η αναγνώριση της σημασίας της έκτασης του εγκαύματος και της παρουσίας συνοδών κακώσεων.
  - Ο καθορισμός των κριτηρίων μεταφοράς των εγκαυματιών.

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

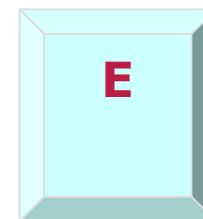
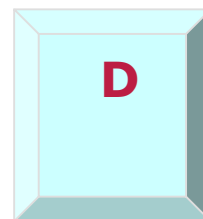
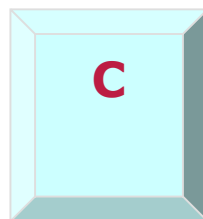
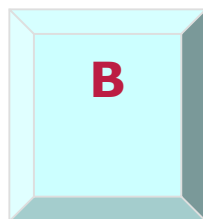
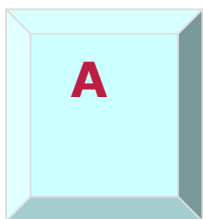
Σενάριο 2:

- Ένας 54χρονος διασώθηκε από ένα κλειστό δωμάτιο γεμάτο καπνό, σε φλεγόμενο σπίτι.
- Διατηρεί τις αισθήσεις του, είναι ανήσυχος και αποβάλλει βήχοντας ανθρακούχα πτύελα.
- Έχει εκτεταμένο έγκαυμα στο άνω τμήμα του κορμού.

Ποιες είναι οι προτεραιότητές σας στην αντιμετώπιση αυτού του τραυματία;

Έγκλημα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Ποια είναι η πρώτη σας προτεραιότητα;

**Εκτιμήστε τα ABC του τραυματία
ΚΑΙ
Σταματήστε την εγκληματική διαδικασία!**

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Αντιμετωπίστε Αεραγωγό και Αερισμό

- Σκεφτείτε την πιθανότητα άμεσης θερμικής βλάβης ή εισπνευστικού εγκαύματος.
- Εξασφαλίστε και διατηρείστε βατό αεραγωγό και σκεφτείτε πρώιμη ενδοτραχειακή διασωλήνωση.
- Οξυγονώστε και αερίστε.

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

- Ανθρακούχα πτύελα
- Υπολείμματα άνθρακα
- Έγκαυματα προσώπου και τραχήλου
- Καμένες τρίχες
- Φλεγμονή στοματοφάρυγγα και βράγχος φωνής

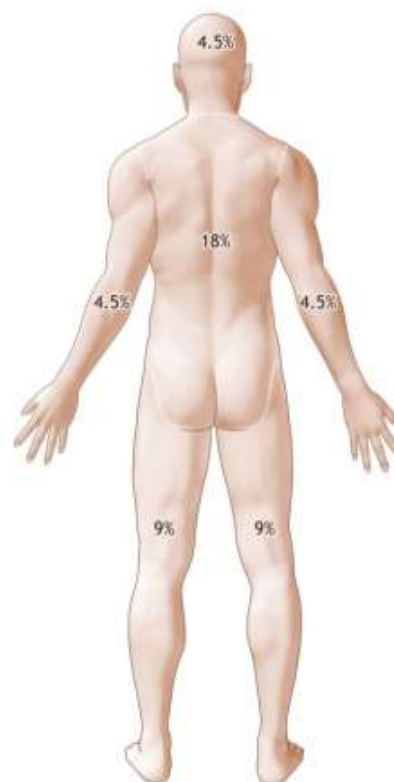

Έγκαιμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Διατηρείστε την Αιμάτωση των Οργάνων

- Επαρκής αγγειακή προσπέλαση
- Παρακολούθηση ζωτικών σημείων

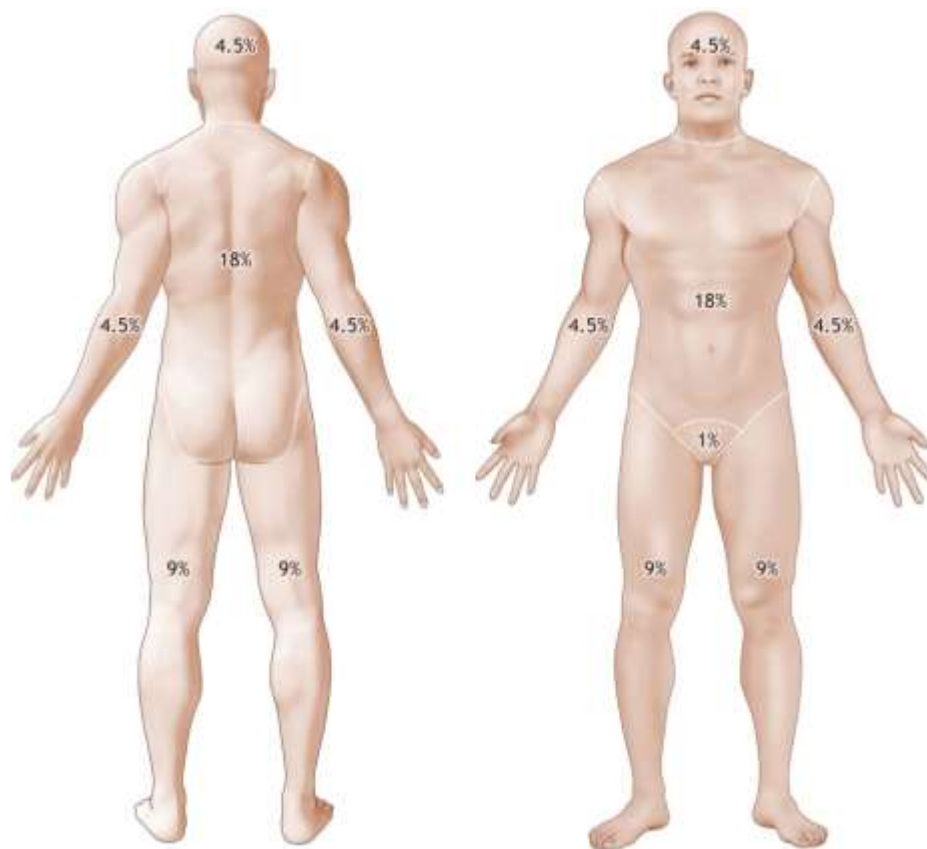
Έγκυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Πώς θα εκτιμήσω την έκταση και το βάθος του εγκαύματος;

Πώς θα εκτιμήσω την έκταση και το βάθος του εγκαύματος;

Έγκλημα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Έγκλημα Δευτέρου Βαθμού

Έγκλημα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Έγκλημα Τρίτου Βαθμού

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Έγκαυμα Τετάρτου Βαθμού

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

- **Λύση σεναρίου (2) από ομάδες εκπαιδευόμενων**
  - ❖ Συζήτηση
  - ❖ Συμπεράσματα
    - ❖ Σύνοψη

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Στον τόπο του ατυχήματος:

ΠΑΝΤΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΜΕ ABCD

- Απομάκρυνση θύματος από το εγκαυματικό αίτιο.
- Έλεγχος και εξασφάλιση βατότητας αεροφόρων οδών.
- Αφαίρεση ρούχων και κοσμημάτων πριν αρχίσει το έντονο οίδημα.
- Εκτίμηση έκτασης και βάθους εγκαύματος.
- Κάλυψη του εγκαυματία με κουβέρτα αλουμινίου.
- Λήψη ιστορικού (όνομα, ηλικία, βάρος, προϋπάρχουσες παθήσεις, αλλεργίες, τόπος και αίτιο ατυχήματος).

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Μικρής σοβαρότητας εγκαύματα - Συντηρητική αντιμετώπιση

- Πλύσιμο με άφθονο φυσιολογικό ορό η νερό βρύσης σε θερμοκρασία 8-15 °c για αρκετή ώρα και έπειτα εφαρμόζουμε κρύα επιθέματα(όχι πάγο).
- Απαγορεύεται να κόψουμε το καμένο δέρμα ή να διανοίξουμε τις φυσαλίδες, στη περιοχή του εγκαύματος.
- Δεν αφαιρούμε οτιδήποτε έχει κολλήσει στην περιοχή του εγκαύματος, για να μην επεκτείνουμε τη βλάβη.
- Χορηγούμε πάντα αντιτετανικό ορό στον εγκαυματία
- Η συντηρητική θεραπεία περιλαμβάνει τον τοπικό καθαρισμό και αντισηψία των εγκαυματικών επιφανειών. Ανάλογα με την χρήση ή όχι υλικού κάλυψης διακρίνεται σε ανοικτή και κλειστή.

Έγκαυμα Προτεραιότητες Εκτίμηση και Αντιμετώπιση

Συντηρητική αντιμετώπιση

Στην ανοικτή μέθοδο

- χρησιμοποιείται ένα αντιμικροβιακό μέσο και η εγκαυματική επιφάνεια μένει ελεύθερη στον αέρα. Εφαρμόζεται σε μέρη που δεν μπορούν να επιδεθούν (πρόσωπο, λαιμός, περίνεο, κορμός)

Στην κλειστή μέθοδο το έγκαυμα καλύπτεται με ειδική άσηπτη επίδεση και γίνονται τακτικές

- τοποθέτηση αντιμικροβιακής αλοιφής, έπειτα βαζελινούχες γάζες, κατόπιν αποστειρωμένες γάζες εμποτισμένες με φυσιολογικό ορό και τέλος περίδεση τραύματος με επίδεσμο.
- Καθημερινές αλλαγές για μια εβδομάδα και μετά αφήνουμε ανοιχτό το τραύμα.

Μαζικές καταστροφές

- **Βασικές αρχές διαλογής:**
  - Η διάσωση της ζωής προηγείται της διάσωσης του άκρου.
  - Η πιο άμεση προτεραιότητα αντιμετώπισης έχει σχέση με την ασφυξία και τη μεγάλη αιμορραγία.

Μαζικές καταστροφές

- **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ- 1**
  - Ασθενείς με προφανή κίνδυνο ασφυξίας ή αιμορραγίας:
    - Μαζικός αιμοθώρακας
    - Καρδιακός επιπωματισμός
    - Θωρακοκοιλιακές κακώσεις
    - Βλάβες που απειλούν τον αεραγωγό
    - Κυκλοφορική καταπληξία (shock)

Μαζικές καταστροφές

- **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ- 2**
  - Σταθεροποιημένοι ασθενείς με υπαρκτό κίνδυνο για shock.
  - Ασθενείς με ΚΕΚ και επιδείνωση της Κλίμακας Γλασκόβης.

Μαζικές καταστροφές

- **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ- 3**
  - Κακώσεις σπονδυλικής στήλης
  - Κακώσεις οφθαλμών
  - Κακώσεις άκρων
  - Εκτεταμένες μυοσκελετικές κακώσεις

Μαζικές καταστροφές

- **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ- 4**
  - Ασθενείς με μικρότερης βαρύτητας μυοσκελετικές κακώσεις.
- **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ- 5**
  - Περιπατητικοί ασθενείς

Μαζικές καταστροφές

- **ΚΟΚΚΙΝΟ: ΑΜΕΣΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ**
  - οι πιο βαριά τραυματίες: μεγάλες κακώσεις κεφαλής, θώρακος, κοιλιάς, που απαιτούν άμεση χειρουργική ή άλλη ειδική αντιμετώπιση.
- **ΚΙΤΡΙΝΟ: ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ**
  - μικρότερης βαρύτητας τραυματίες, που χρειάζονται χειρουργική ή άλλη ειδική φροντίδα αλλά όχι άμεσα.

Μαζικές καταστροφές

- **ΠΡΑΣΙΝΟ: ΜΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ**
  - τραυματίες χωρίς απειλητική για τη ζωή ή τα μέλη κακώσεις.
- **ΜΑΥΡΟ: ΘΑΝΑΤΟΣ**
  - νεκρά ή με θανάσιμες κακώσεις θύματα.

Μαζικές καταστροφές

Σενάριο 3

- Μια 72χρονη γυναίκα βρέθηκε πεσμένη στην αυλή του σπιτιού της.
- Είναι χειμώνας και η θερμοκρασία έξω μόλις ξεπερνά τους 0° C.
- Το δεξί πόδι της είναι σε βράχυνση και έξω στροφή.
- Είναι συγχυτική

Ποιους παράγοντες πρέπει να λάβετε υπόψη σας κατά την άμεση αντιμετώπισή της;

Μαζικές καταστροφές

- Άσκηση σε ομάδες
- Διαλογή τραυματιών βάσει σεναρίων
  - ❖ Συζήτηση
  - ❖ Συμπεράσματα
  - ❖ Σύνοψη

Βιβλιογραφία

- Θέματα Αναισθησιολογία και Ιατρικής – Εγκαματική Νόσος
- Θέματα Αναισθησιολογία και Ιατρικής – Μαζικές Καταστροφές
- Θέματα Αναισθησιολογία και Ιατρικής – Πολυτραυματίας
Προνοσοκομειακή Αντιμετώπιση
- ATLS, Advanced Trauma Life Support, Τρίτη Ελληνική Έκδοση,
Μπουκουβαλα Α.Ε, 2004, Πάτρα
- PHTLS, Basic and Advanced Prehospital Trauma Life Support,
Δεύτερη Ελληνική Έκδοση, Γκούρκας, 2005 Αθήνα
- <https://anesthesia.gr/themata/teuxi/>
- <https://www.bleedingcontrol.org/resources/how-to-stop-the-bleed>
- <https://www.bleedingcontrol.org/~media/bleedingcontrol/files/stop%20the%20bleed%20booklet.ashx>